

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 26 Φεβρουαρίου 1878

ΠΑΝΟΜΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Σπυριδων

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή ἐλήφθη ἐκ τῶν ἐπομένων ἀ-
φελῶν στίχων, οὓς ὁ γηραιὸς ψάλλτης τοῦ Δ ἡ μ ο υ ἀπηύ-
θυνε, τῇ 1 ἰανουαρίου 1871, πρὸς τὴν ἀνεψίαν αὐτοῦ Κυ-
ρίαν Ἑλένην Ν. Μαυροκορδάτου, εἶνε δὲ ἐκ τῶν τελευ-
ταίων οὓς οὗτος ἔγραψε. Σ. τ. Δ.

Τὸ πηδάλιον ἐκρέμων οἱ ἀρχαῖοι ἴστων καπνῶν,
ὅταν ἐπιπταν τὰ φύλλα, κ' ἤρχετο βαρὺς χειμῶν,
καὶ ἀτάρραχοι τὸ κύμα ἔβλεπαν ἀπὸ τὴν γῆν
ν' ἀγριεύῃ καὶ ν' ἀφρίξῃ ἴστων ἀνέμων τὴν πνοήν.
Κ' ἐγὼ τώρα ὑπεργηράσας τῶν θορύβων ζῶ μακράν,
καὶ τὸν ταρχώδη κόσμον ὡς ἀπλὴν ἐλέπω σκιάν.
Ἐπαυσα περὶ νὰ γράφω, ἔπαυσα νὰ στιχοιργῶ,
καὶ κινῶ τὸν κάλαμόν μου μόνον ὅπως σ' εὐχθῆθῃ.

ΠΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ, ΛΙΤΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ.

[Κοινωνικὴ μελέτη].

Ὁ ἀναγινώσκων τὰς τέσσαρας ταύτας λέξεις
τῆς ἐπιγραφῆς τῆς προκειμένης μελέτης θέλει
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συνάψει αὐτὰς φυσικῶς
καὶ κατὰ λέξιν ἀνὰ δύο, τὴν μὲν πτωχείαν μετὰ
τῆς λιτότητος, τὴν πολυτέλειαν δὲ μετὰ τοῦ
πλούτου. Σκεπτόμενος θεδαίως κατὰ λογικω-
τάτην ἀκριβείαν, ὅτι οἱ νεοφανεῖς ἀσπαράχοι
τιμῶνται τριῶν δραχμῶν κατὰ δέσμην, ὅτι οἱ
ἀσπαράχοι εἶνε λίχνευμα μᾶλλον ἢ φαγητόν,
καὶ ὅτι τὰ λιχνεύματα προϋποθέτουσι τὰ φα-
γητά, θέλει συμπεράνει, κατὰ λογικωτάτην ἐ-
πίσης ἀκριβείαν, ὅτι ἐκεῖνοι μόνον δύνανται νὰ
τρώγωσι καὶ τρώγουσι συνήθως νεοφανεῖς ἀσπα-
ράχους, ὅσοι περισσεύουσι φαγητοῦ καὶ ἀφθο-
νοῦσιν, ἐννοεῖται, χρήματος. Περὶ ὀρέξεως δὲν
πρόκειται, καθότι ἡ ὀρεξίς τῶν προσφάτων ἀ-
σπαράγων δὲν εἶνε προνόμιον ἐξαιρετικὸν τά-
ξεώς τινος ἀνθρώπων, καὶ, ἂν ἡ μοῖρα ἐδημιούρ-
γησε διάφορα τὰ βαλάντια καὶ τὸ περιχόμε-
νον αὐτῶν, ἡ φύσις ὅμως ἐδημιούργησεν ὁμοίους
τοὺς οὐρανίσκους τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁμοίους
σχεδὸν αὐτῶν τοὺς στομάχους. Ἄν δὲ μετὰ
τῆς αὐτῆς λογικῆς ἀκριβείας ἐξακολουθήσῃ σκε-
πτόμενος ὁ ἡμέτερος ἀναγνώστης, θέλει ἐπίσης
ἀναλογισθῇ, ὅτι, ἐπειδὴ αἱ μεταξωταὶ ἐσθῆτες

καὶ τὰ τρίχαπτα εἶνε ἀκριβαὶ συνήθως καὶ θα-
ρύτιμοι, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φορῶσιν αὐτὰς εἰμὴ
μόνον τῶν πλουσίων αἱ γυναῖκες, ἐκεῖνων δη-
λαδῇ, οἵτινες τοσοῦτον ἔχουσι στρογγύλον τὸ
πουγγίον αὐτῶν, ὥστε ἀφοῦ φάγωσι μέχρι κόρου
προσφάτους ἀσπαράχους, δύνανται νὰ ἐνδύωσι
καὶ τὰς συζύγους αὐτῶν μέχρι κόρου δι' ἐσθή-
των μεταξωτῶν.

Τὰς σκέψεις ταύτας ἐπιβάλλει ἡ λογικὴ, καὶ
δι' αὐτὸ ἐλέγομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ λογικὸς ἡμῶν
ἀναγνώστης θέλει συνάψει τὸν πλοῦτον μετὰ
τῆς πολυτελείας καὶ τὴν πτωχείαν μετὰ τῆς
λιτότητος, ἀναλογιζόμενος καὶ συμπεραίνων, ὅτι
ὅπως ἡ πολυτέλεια εἶνε συνέπεια τοῦ πλούτου,
οὕτω καὶ ἡ λιτότης εἶνε τῆς πτωχείας ἀνάγκη.
Δυστυχῶς ὅμως ἡ λογικὴ δὲν συμφωνεῖ πάντοτε
καὶ πανταχοῦ πρὸς τὰ πράγματα· ἐν Ἑλλάδι
δὲ ἰδίως, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ψεῦδει συνή-
θως ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια τὴν αὐστηρό-
τητα τῆς λογικῆς. Εἶνε δὲ φυσικὴ ἡ τοιαύτη
παρ' ἡμῖν ἀνωμαλία, οὕτε πρέπει νὰ ἐξνίξῃ τὸν
προσεκτικὸν καὶ βαθύνουν παρατηρητὴν. Ὅπως
τὰ ἐν ζυμῶσει διατελοῦντα ῥευστὰ φέρουσι συ-
νήθως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν ὅλην ἐκείνην
τὴν ἰλὺν, ἥτις εἰς τρύγα μεταβαλλομένη θέλει
μετ' ὀλίγον καταβῇ εἰς τὸν πυθμένα—τὴν φυ-
σικὴν αὐτῆς θέσιν,—οὕτω καὶ εἰς τὰς ἀστάτους
καὶ ζυμουμένας ἔτι κοινωνίας ἀνατρέπεται ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ φυσικὴ τῶν πραγμάτων θέσις,
καὶ πολλὰ γίνονται ἄνω κάτω, καὶ ἀπορεῖ πρὸς
τὸ παράδοξον ὁ ἐπιπολαίει τὰ πράγματα με-
λετῶν. Τοιοῦτό τι συμβαίνει σήμερον καὶ ἐν τῇ
ἐλληνικῇ κοινωνίᾳ, ἰδίως δὲ τῇ ἀθηναϊκῇ, ἥτις,
ὡς πρωτευούσης κοινωνίας, οὐ μόνον εὐλόγως
καὶ δικαίως ἀξιοῖ νὰ νομοθετῇ καὶ διὰ τὴν λοι-
πὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἤρξατο δυστυχῶς ἀπὸ
τινος εἰς πρότυπον τῶν ἐπαρχιῶν χρησιμεύουσα.

Ἡ ἀνατροπὴ αὕτη τῆς φυσικῆς τῶν κοινω-
νικῶν φαινομένων ἀναπτύξεως εἶνε κοινωνικὸν
ἀληθῶς δυστύχημα ὅπου καὶ ἂν ἐπέλθῃ, πολὺ
δὲ μείζον καὶ λυπηρότερον ἀνταντιρῆτως, ὅσά-
κις ἐπέρχεται εἰς ἔθνη μικρά, εἰς πολιτείας
πτωχὰς καὶ μόλις τὴν βρεφικὴν αὐτῶν ἡλικίαν
καταλιπούσας. Τοιαύτη νηπιώδης ἔτι κοινω-
νία εἶνε ἡ ἐλληνικὴ, καὶ διὰ τοῦτο μέγα δι' αὐ-
τὴν δύναται νὰ κληθῇ δυστύχημα τὸ φαινόμε-
νον ἐκεῖνον, περὶ οὗ ἐπιλαμβανόμεθα νὰ ἀνακοι-